

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2010
6. volební období

37.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
ze 7. schůze konané dne 25. listopadu 2010

ke Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a parlamentům členských států – Přezkum rozpočtu EU /kód dokumentu 15285/10, KOM(2010) 700 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministra financí Ing. Jana Gregora, 1. náměstka ministra pro místní rozvoj Ing. Daniela Brauna, M.A., vrchní ředitelky Sekce pro evropské záležitosti Ministerstva zemědělství Ing. Jaroslavy Beneš Špalkové, po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jana Bauera a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
místopředseda výboru

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a parlamentům členských států – Přezkum rozpočtu EU

KOM(2010) 700 v konečném znění, kód Rady 15285/10

- **Právní základ:**
Dokument informační povahy.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
25. 10. 2010
- **Datum projednání ve VEZ:**
18. 11. 2010 (1. kolo)
- **Procedura:**
Dokument nepodléhá hlasování v Radě.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 22. 11. 2010, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 24. 11. 2010 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Dokument není v rozporu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Komise dne 19. října 2010 představila sdělení – Přezkum rozpočtu EU, které obsahuje náměty na reformu financování příjmů a výdajů rozpočtu EU, které by mohly být promítnuty do příští finanční perspektivy začínající rokem 2014 a ročních rozpočtů EU. Komise byla k vypracování tohoto přezkumu vyzvána v závěrech Evropské rady k finanční perspektivě na léta 2007 – 2013 schválené v prosinci 2005.
Ve sdělení Komise nenavrhuje, jak by měl vypadat budoucí rozpočtový rámec, ale navrhuje, jakým způsobem by se nový rozpočtový rámec mohl adaptovat na budoucí požadavky.
Uvedené sdělení by se mělo stát základem pro debatu s členskými státy, národními parlamenty, orgány EU a zúčastněnými subjekty ohledně představ a názorů, které tento přezkum obsahuje. Z těchto debat bude Komise čerpat podněty pro návrh nového víceletého finančního rámce na období po roce 2013, který hodlá Komise předložit v červnu 2011. Dále Komise hodlá předložit návrh nařízení, kterým se stanoví víceletý finanční rámec a návrh rozhodnutí o vlastních zdrojích EU.
- **Obsah a dopad:**
Ve sdělení Komise konstatuje, že současná pravidla rozpočtu EU neumožňují pružně reagovat na nepředvídané situace, zatímco mnoho složitostí ohrožuje jeho efektivnost a transparentnost. Z tohoto důvodu je nutné hledat nová pravidla a principy pro rozpočtová období následující po roce 2013. Zároveň však bude nutné provést vytípnování oblastí, do kterých by finanční prostředky z rozpočtu EU měly směřovat.

Komise je názoru, že rozpočet EU by měl spočívat na řadě základních principů, s jejichž prostřednictvím by občané EU měli být schopni lépe chápat, čemu slouží rozpočet EU a jak byly učiněny důležité volby. Rozpočet EU by měl být konstruován jako jeden z nejdůležitějších nástrojů, který pomáhá uskutečňovat hlavní politické priority EU, zejména strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění. Měl by se využívat k financování veřejných statků EU a opatření, které členské státy či regiony nemohou financovat samy, a u nichž dokáže EU zajistit lepší výsledky. Rozpočet by měl být sestavován s ohledem na dosažení žádoucích výsledků, neboť rozpočtové výdaje na politiky se vyplatí jen tehdy, když plní svůj reálný účel.

Rozpočet EU není jen způsob, kterým EU vyjadřuje solidaritu, nýbrž je to i nedílná součást přístupu EU, která má politický, hospodářský a sociální zájem na tom, aby pomohla svým méně rozvinutým částem přispívat k celkovým cílům. Evropská unie usiluje o uskutečňování komplexní hospodářské strategie v zájmu budoucího růstu a solidarita vyžaduje, aby byla zvláštní pozornost věnována těm, kdo jsou nejvíce zranitelní, a také těm, kteří se na financování nejvíce podílejí.

Komise je názoru, že rozpočet EU by se měl zaměřit na plnění cílů stanovených ve strategii Evropa 2020, zejména na financování programů týkajících se investování do výzkumu a vývoje a do inovací, a do programů mobility ve vzdělávání.

V oblasti udržitelného růstu by rozpočet EU měl vytvořit finanční zdroje určené na investice do takových oblastí jako je řešení efektivity zdrojů, klimatické změny a zajištění energetické bezpečnosti a účinnosti.

V oblasti financování společné zemědělské politiky by mělo dojít k postupnému sbližování úrovně přímých plateb, neboť přiděly přímých plateb vycházejí z referenčních hodnot, které byly stanoveny před deseti lety a již neodpovídají současné realitě. Komise uvádí možné náměty na reformu financování společné zemědělské politiky. Jedná se zejména o tyto náměty:

- zaměření financování na přímou podporu náročnějším environmentálním postupům a zvelebování v zájmu inovace a konkurenceschopnosti na venkově, jako přídavek ke koncepci podmíněnosti;
- financování politiky rozvoje venkova tak, aby posilovalo konkurenceschopnost zemědělství a inovace v takových oblastech, jako jsou výroba a technologický pokrok; ekonomickou diverzifikaci na venkově; zachování životního prostředí a přírodních zdrojů; řešení klimatické změny a pomoc vodnímu hospodářství; a zvláštní podporu nejvíce znevýhodněným subjektům venkovské ekonomiky, včetně těch, které se potýkají například s dezertifikací;
- podporování rozvoje takových forem pojištění, které jsou kompatibilní s kritérii *green box* stanovenými Světovou obchodní organizací, a s dalšími nástroji pro řízení rizik spojených s nenadálými změnami příjmů, a v kombinaci s lepšími konkurenčními podmínkami v zásobovacím potravinovém řetězci;
- dosažení lepší synergie mezi rozvojem venkova a dalšími politikami EU, pomoci realizovat politiky v oblastech, jako je výzkum, zaměstnanost a síťová infrastruktura, včetně integrace do společného strategického rámce a s národními programy reform v souladu s strategií Evropa 2020.

Komise je názoru, že politika soudržnosti (politika koheze) by se měla stát nositelem cílů inteligentního, udržitelného růstu podporujícího začleňování ve všech regionech. Může být hybnou silou politiky, může posilovat závazky ze Smlouvy v podobě upevňování hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU s cílem urychlit proces vyrovnávání nesrovnalostí mezi úrovní rozvoje v různých regionech. Zdroje rozpočtu EU by se, tak

jako dnes, měly zaměřit do nejchudších regionů a členských států v souladu se závazkem Unie k principu solidarity. Podpora politiky soudržnosti je důležitá také pro ostatní části Unie, a to k řešení takových otázek, jako je sociální vyloučení nebo zhoršování životního prostředí (např. ve městech), k podpoře hospodářské restrukturalizace, k přechodu na více inovativní a na znalostech založenou ekonomiku, k tvorbě pracovních příležitostí a zlepšování dovedností. Zvláštní pozornost je třeba věnovat těm regionům, které se stále ještě nevyrovnaly těm vyspělejším. Jednoduchý a spravedlivý systém přechodné podpory by měl odvrátit hospodářský otřes v důsledku náhlého poklesu finančních prostředků.

Pro maximalizaci účinku výdajů na politiku soudržnosti bude po roce 2013 nutno zajistit, aby členské státy a regiony koncentrovaly zdroje EU a zdroje členských států na dohodnuté priority EU. Toho lze dosáhnout tak, že bude stanoven omezený počet priorit evropského významu a ty budou prostřednictvím strategie Evropa 2020 propojeny s cíli odvětvové politiky. Toto „menu“ tematických priorit přímo propojené s integrovanými pokyny a stěžejními projekty strategie Evropa 2020 by bylo prezentováno v právních nástrojích upravujících soudržnost, a v něm by se promítla i schopnost politiky soudržnosti řešit různé potřeby (např. od velké infrastruktury v některých regionech po malé obecní projekty v zanedbávaných městských částech). Průřezové priority, například inovace, by byly povinné. Od více rozvinutých regionů by se mohlo požadovat, aby přidělily celý finanční příděl na dvě nebo tři priority, zatímco méně rozvinuté regiony by mohly věnovat své větší zdroje na širší paletu priorit.

Komise je názoru, že by Komise a dotýčný členský stát uzavřely „Smlouvu o rozvoji a investičním partnerství zaměřené na očekávané výsledky, které má přinést podpora EU“, ve které by byly stanoveny cíle, jichž se má dosáhnout, jak se bude vyčíslovat a měřit pokrok na cestě plnění těchto cílů, a přiděly státních zdrojů a zdrojů EU na prioritní oblasti a programy. V této smlouvě by také byl popsán systém koordinace mezi fondy EU na úrovni států.

Komise zvažuje prodloužit délku trvání víceletého finančního rámce ze sedmi let na období deseti let s významným přezkumem po pěti letech. V rámci přezkumu by byla příležitost pro zásadní změnu finančních priorit. Celkové stropy a hlavní právní nástroje by byly stanoveny na období deseti let. Ale poskytování prostředků v rámci okruhů a stanovení priorit v rámci jednotlivých programů a nástrojů by bylo otevřeno pro případný přezkum.

Komise zvažuje zavést novou strukturu výdajové strany rozpočtu EU, která by měla odrážet politické priority Unie. Komise hodlá omezit počet okruhů (headingů) na tři (vnitřní výdaje; vnější výdaje a administrativní výdaje), a vnitřní výdaje případně dále členit na podokruhy odrážející tři hlavní cíle strategie Evropa 2020. Struktura výdajové strany rozpočtu by mohla vypadat takto:

1. Vnitřní výdaje

- Inteligentní růst
- Udržitelný růst
- Začleňující růst
- Občanství

2. Vnější vztahy

3. Administrativní výdaje

V oblasti financování rozpočtu EU Komise požaduje zjednodušení příspěvků členských států, zavedení jednoho nebo několika nových vlastních zdrojů a postupné ukončování všech opravných mechanismů. Při postupném zavádění změn na příjmové straně rozpočtu EU by měly zůstat zachovány základní prvky systému financování EU: stabilní

a dostatečné financování rozpočtu EU, dodržování rozpočtové disciplíny a mechanismus zajišťující vyvážený rozpočet.

Komise je pro ukončení zdroje financování unijního rozpočtu založeného na dani z přidané hodnoty a pro jeho nahrazení novými vlastními zdroji.

Komise představuje případné nové vlastní zdroje rozpočtu EU, které by mohly nahradit stávající příspěvky členských států. Jedná se o tyto nové vlastní zdroje:

- daně EU ve finančním sektoru;
- příjmy EU z aukcí v rámci systému obchodování s emisemi skleníkových plynů;
- poplatky EU týkající se letecké dopravy;
- daň z přidané hodnoty EU;
- energetická daň EU;
- daň EU z příjmu právnických osob.

Každý z těchto nových vlastních zdrojů má konkrétní vlastnosti a představuje výhody i nevýhody.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR zastává názor, že rozpočet EU by měl být financován výhradně tradičními vlastními zdroji a zdrojem založeným na HND. Vláda ČR vítá návrh Komise na zrušení zdroje založeného na DPH a na postupné odstranění opravných mechanismů, ale odmítá návrhy Komise na zavedení nového vlastního zdroje, který by nahradil zdroj z DPH a částečně i zdroj založený na HND.

Vláda ČR souhlasí se základními principy rozpočtu EU, které ve svém sdělení uvádí Komise. Co se týká struktury rozpočtu EU, vláda ČR je názoru, že snížení počtu výdajových okruhů (headingů) na pouhé tři značně zvyšuje rozsah flexibility finančního rámce a omezuje jistotu ohledně výše prostředků pro jednotlivé politiky. Proto bude podporovat rozčlenění výdajových okruhů na samostatné podokruhy a současně prosazovat zachování dosavadních pravidel, podle nichž by byly přesuny prostředků mezi podokruhy možné jen za cenu revize finančního rámce.

Vláda ČR se domnívá, že současná délka finančního rámce zajišťuje vhodnou rovnováhu mezi potřebou stability a potřebou flexibility. Bude proto prosazovat zachování sedmileté délky finančního rámce i pro příští období a nebude podporovat ani zkrácení finančního rámce na pět let, ani ustavení desetiletého cyklu s přehodnocením v polovině období.

Vláda ČR se domnívá, že současné mechanismy flexibility jsou dostatečné a umožňují adekvátním způsobem reagovat na nepředvídatelné události. Nebude však podporovat návrhy na rozvolnění současných pravidel pro převody prostředků mezi výdajovými okruhy ani zavedení možnosti převodu nevyčerpaných marginů do následujících let. Dále vláda ČR nesouhlasí s rozšířením objemu nebo působnosti stávajících nástrojů flexibility. Případné nové priority musí být financovány v rámci schválených stropů, v případě nutnosti i za cenu snížení zdrojů pro již schválené programy.

Vláda ČR je názoru, že výše rozpočtu EU by měla být úrovní kolem 1 % HND EU a nebude podporovat návrhy na zvýšení stropu vlastních zdrojů nad dosud platnou mez.

V oblasti financování společné zemědělské politiky vláda ČR souhlasí se záměrem Komise opustit historické reference a dosáhnout srovnatelné úrovně přímých plateb mezi členskými státy. V této souvislosti bude navrhopvat stanovení srovnatelné plošné platby, a to zejména s ohledem na regionální a sektorová kritéria a nepovažuje za opodstatněné zavést další přechodné období po roce 2013, jak ve svém sdělení naznačuje Komise. Vláda ČR souhlasí s tím, že zemědělská politika by měla zůstat společnou politikou financovanou z rozpočtu EU a nebude podporovat žádné návrhy na zavedení

spolufinancování přímých plateb a tržních opatření z veřejných zdrojů (rozpočtů) členských států.

Pokud jde o obsahové zaměření financování společné zemědělské politiky, tak vláda ČR preferuje financování zaměřené na ochranu životního prostředí, péči o krajinu, posilování konkurenceschopnosti zemědělského sektoru a podporu udržitelného rozvoje venkovských oblastí.

V oblasti financování politiky soudržnosti vláda ČR souhlasí s návrhem Komise, aby se prostředky politiky soudržnosti soustředily na podporu méně vyspělých regionů a členských států a podporuje názor Komise na stanovení spravedlivého a jednoduchého režimu pro přechodné regiony. Přechodný režim dle názoru vlády ČR by měl být založen na degresivní intenzitě podpory a měl by být určen pouze pro úspěšně konvergující regiony, které v referenčním období nově nesplní kritérium méně vyspělého regionu.

V souvislosti se zaměřením kohezní politiky na plnění cílů strategie Evropa 2020 se vláda ČR domnívá, že jejím hlavním cílem musí zůstat snižování zaostalosti méně vyspělých členských států a regionů a podpora jejich přibližování k úrovni vyspělosti bohatších států. Vláda ČR je přesvědčena, že podpora by měla být stanovena dle potřeb členských států a regionů a nikoliv primárně dle jejich souladu s cíli strategie Evropa 2020, jak ve svém sdělení navrhuje Komise.

Vláda ČR nepodporuje návrh Komise na zavedení výkonnostní rezervy na úrovni EU, která by představovala bonus pro členské státy a regiony, které by úspěšně plnily cíle strategie Evropa 2020. Vláda ČR se domnívá, že stanovení evropské rezervy by mohlo vést k tomu, že by si členské státy stanovovaly málo ambiciózní cíle s vidinou získání dodatečných alokací.

V souvislosti s návrhem Komise na zavedení dodatečných podmínek pro čerpání prostředků z fondů kohezní politiky EU vláda ČR nesouhlasí s tím, aby se tato podmínka vztahovala na realizaci strukturálních a institucionálních reforem a případně na přijetí legislativy, které nemají úzkou souvislost s intervencemi ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti.

Vláda ČR bude prosazovat, aby Evropský sociální fond zůstal i nadále součástí kohezní politiky EU a aby výpočet alokací byl společný pro všechny fondy kohezní politiky a nebude podporovat rozšíření činností Globalizačního fondu.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Není znám.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **b e r e n a v ě d o m í** Sdělení Komise – Přezkum rozpočtu EU;
2. **s d í l í** záměr Komise na zjednodušení příspěvku členských států do rozpočtu EU, zejména na zrušení vlastního zdroje založeného na dani z přidané hodnoty a odstranění opravných mechanismů;
3. **j e n á z o r u**, že zrušení vlastního zdroje založeného na dani z přidané hodnoty by mělo být nahrazeno výhradně vlastním zdrojem založeným na hrubém národním důchodu;
4. **n e p o v a Ź u j e z a v h o d n ě** zavedení jednoho nebo několika nových vlastních zdrojů (jedné nebo několika daní EU) k financování rozpočtu EU;

5. **j e n á z o r u**, že stávající limit výše vlastních zdrojů rozpočtu EU (1,24 % HND) je dostatečný pro provádění politik a programů, které jsou žádoucí k naplňování cílů EU v nadcházejících letech a připomíná, že žádný rozpočet EU se ještě nikdy nepřiblížil tomuto limitu;
6. **s c h v a l u j e** rámcovou pozici vlády ČR ze dne 22. listopadu 2010 ke Sdělení Komise – Přezkum rozpočtu EU;
7. **ž á d á v l á d u Č R**, aby ho informovala o dalším průběhu projednávání tohoto sdělení v orgánech Rady;
8. **ž á d á p ř e d s e d k y n i P o s l a n e c k é s n ě m o v n y**, aby v souladu s ustanovením § 109a, odst. 3 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny zařadila projednání tohoto Sdělení Komise – Přezkum rozpočtu EU na nejbližší pořad schůze Sněmovny;
9. **u s n á š í s e** postoupit dokument spolu se svým usnesením a rámcovou pozicí vlády ČR k informaci rozpočtovému výboru.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

Jaroslav Lobkowicz v. r.
místopředseda výboru